

RIKSDAGENS SVAR 80/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om försök med samarbete inom regioner

Ärende

Regeringen har till 2001 års riksdag överlämnat sin proposition med förslag till lag om försök med samarbete inom regioner (RP 248/2001 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 6/2002 rd).

Beslut

Nu församlade riksdag har antagit följande lag:

Lag

om försök med samarbete inom regioner

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Mål

I syfte att inhämta erfarenheter av hur man genom frivilligt samarbete mellan kommunerna inom en region kan trygga tillgången och kvaliteten på offentliga tjänster, förbättra förutsättningarna för näringspolitiken, utveckla den regionala samhällsstrukturen samt stärka den kommunala självstyrelsen och främja decentraliseringen av beslutanderätten ordnas försök med samarbete inom regioner enligt vad som bestäms i denna lag.

Försöken får inte äventyra tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna, rättskyddet eller övriga krav på god förvaltning.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inom följande regioner (*försöksregioner*):

1) Tavastehusregionen, till vilken hör kommunerna Hattula, Hauho, Janakkala, Kalvola, Lammi, Renko, Tavastehus och Tuulos,

2) Lahtis stadsregion, till vilken hör kommunerna Asikkala, Hollola, Lahtis, Nastola och Orimattila,

3) Loimaaregionen, till vilken hör kommunerna Alastaro, Aura, Karinainen, Koski Tl, Loimaa, Loimaa kommun, Marttila, Mellilä, Oripää, Pöytyä, Tarvasjoki och Yläne,

4) Nivala-Haapajärvi-regionen, till vilken hör kommunerna Haapajärvi, Kårsämäki, Nivala, Pyhäjärvi och Reisjärvi,

5) Uleåborgsregionen, till vilken hör kommunerna Haukipudas, Karlö, Kempele, Kiiminki, Limingo, Lumijoki, Muhos, Oulunsalo, Tyrnävä och Uleåborg,

6) Pieksämäki-regionen, till vilken hör kommunerna Haukivuori, Jäppilä, Kangasniemi, Pieksämäki, Pieksämäki landskommun och Virtasalmi,

7) Norra Lapplands region, till vilken hör kommunerna Enare, Sodankylä och Utsjoki, samt

8) Åbolandsregionen, till vilken hör kommunerna Dragsfjärd, Houtskär, Iniö, Kimito, Korpo, Nagu, Pargas och Västanfjärd.

3 §

Överföring av kommuners uppgifter och beslutanderätt

I kommunallagen (356/1995) eller i någon annan lag föreskrivna uppgifter och beslutanderätten för en kommun inom en försöksregion kan överföras på det sätt som föreskrivs i 4 och 5 §. Uppgifter och beslutanderätt kan dock inte med stöd av denna lag överföras från en sådan samkommun som kommunerna enligt lag skall höra till.

4 §

Överföring av uppgifter och beslutanderätt till ett regionalt organ

Kommunala uppgifter och kommunal beslutanderätt kan överföras till ett sådant offentligt regionalt organ inom en försöksregion som fullmäktige i kommunerna inom regionen väljer på det sätt som de har kommit överens om.

Medlemmarna i organet skall vara valda av fullmäktige i kommunerna inom försöksregionen. Varje kommun skall ha åtminstone en medlem i organet. På organet tillämpas i övrigt vad som i kommunallagen bestäms om samkommuner.

Kommunerna inom försöksregionen skall dessutom åtminstone avtala om

1) organets namn,

2) antalet medlemmar i organet och grunderna för rösträtten,

3) på vilket sätt representationen för olika grupper som är företrädda i kommunernas fullmäktige beaktas i organets sammansättning,

4) organets uppgifter och behörighet,

5) finansieringen av organets verksamhet,

6) hur granskningen av förvaltningen och ekonomin skall ordnas,

7) på vilket sätt beslut om ansvarsfrihet fattas, samt

8) på vilket sätt organet upplöses och slutredovisning görs.

Kommunerna inom försöksregionen kan dock inte avtala om sådana ärenden som kommunallagen reglerar på ett för samkommuner bindande sätt.

När det regionala organ som avses i 1 mom. sköter överförda uppgifter eller utövar beslutanderätt skall det iakttä bestämmelserna i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966), lagen om översändande av handlingar (74/1954) och språklagen (148/1922). I Norra Lapplands region skall det regionala organet dessutom iakttä bestämmelserna i lagen om användning av samiska hos myndigheter (516/1991). I fråga om offentligheten för det i 1 mom. avsedda regionala organets handlingar och verksamhet vid skötseln av överförda uppgifter och utövning av beslutanderätt gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

5 §

Överföring av uppgifter och beslutanderätt till ett samfund eller en stiftelse

Om ordnandet av försöket förutsätter det och om det är motiverat för att de mål som nämns i 1 § skall uppnås, kan kommunerna inom försöksregionen komma överens om överföring av uppgifter och beslutanderätt som avses i 8—12 § samt 14 och 15 § till ett sådant samfund eller en

sådan stiftelse som har till uppgift att för kommunerna inom försöksregionen sköta de uppgifter som kan överföras eller utöva överförd beslutanderätt. För att uppgifter och beslutanderätt skall kunna överföras förutsätts att kommunerna inom försöksregionen utövar beslutanderätt i samfundet eller stiftelsen och att samfundet eller stiftelsen har en tillräcklig och kompetent personal samt övriga förutsättningar att sköta uppgifterna.

De personer som sköter överförda uppgifter eller utövar beslutanderätt inom samfundet eller stiftelsen handlar i sitt uppdrag under tjänsteansvar. När de samfund och stiftelser som avses i 1 mom. sköter överförda uppgifter eller utövar beslutanderätt skall de iakttä bestämnelserna i lagen om förvaltningsförfarande, lagen om delgivning i förvaltningsärenden, lagen om översändande av handlingar och språklagen. Inom Norra Lapplands region skall samfunden eller stiftelserna dessutom iakttä bestämnelserna i lagen om användning av samiska hos myndigheter. I fråga om offentligheten för de i 1 mom. avsedda samfundens och stiftelsernas handlingar och verksamhet gäller vid skötseln av överförda uppgifter eller utövningen av beslutanderätt vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

6 §

Regional fördelning av samfundsskatten

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att deras utdelning av den samfundsskatt som avses i 13 och 14 § lagen om skatteredovisning (532/1998) helt eller delvis betalas till ett sådant gemensamt organ för försöksregionen som avses i 10 kap. kommunallagen eller till ett regionalt organ som avses i 4 § i denna lag.

Försöksregionens utdelning av samfundsskatten fås genom att addera den enligt lagen om skatteredovisning beräknade utdelningen av samfundsskatten för kommunerna inom försöksregionen. Den regionala fördelningen av utdelningen av samfundsskatten påverkar inte den utjämning av statsandelarna som baserar sig på

kommunernas skatteinkomster, beräkningen av skattestatistik eller styrningen av beskattningskostnaderna. Kommunerna inom försöksregionen skall också komma överens om bokföringen av den samfundsskatt som fördelas inom försöksregionen.

7 §

Gemensam generalplan för kommunerna inom försöksregionen

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att deras gemensamma generalplan, som har utarbetats i enlighet med 48 § 1 mom. markanvändnings- och bygglagen (132/1999), förs till den regionala miljöcentralen för fastställelse.

8 §

Försöksregionens deltagande i arbetskrafts- och näringscentralens beslutsfattande

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att utarbeta en näringspolitisk utvecklingsplan för försöksregionen. Utvecklingsplanen skall utarbetas på ett sådant sätt att den beaktar landskapets samarbetsdokument och det regionala utvecklingsprogrammet samt prioriteringsområdena i dem. Försöksregionen kan efter att ha utarbetat en näringspolitisk utvecklingsplan ge arbetskrafts- och näringscentralen ett utlåtande om de finansieringsansökningar som avses i 2 mom. och som inkommit från regionen.

Det i 1 mom. föreskrivna förfarandet med utlåtande tillämpas

1) vid behandlingen av företagsstöd som avses i lagen om stödjande av företagsverksamhet (1068/2000) eller när utlåtanden om företagsstöden ges handels- och industriministeriet i fråga om sådana företagsstöd som det beslutar om, och

2) vid behandlingen av investeringsunderstöd enligt sysselsättningsförordningen (1363/1997).

En representant som utsetts av kommunerna inom försöksregionen har rätt att vid arbets-

krafts- och näringscentralen delta i behandlingen av ärenden som avses i 2 mom.

9 §

Försöksregionens deltagande i vissa av tillståndsförvaltningens beslut

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att de ger utlåtande i följande ärenden:

1) trafiktillstånd enligt lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991) för linjetrafik som bedrivs enbart inom försöksregionen,

2) tillstånd till undantag enligt 171 § 2 mom. markanvändnings- och bygglagen, och

3) detaljhandelstillstånd och serveringstillstånd enligt alkohollagen (1143/1994), vilka beviljas inom försöksregionen.

10 §

Försöksregionens deltagande i beslutsfattandet inom ett förbund på landskapsnivå

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att ge utlåtande om sådana finansieringsansökningar som inkommit till förbundet på landskapsnivå från försöksregionen och som gäller sådan nationell medfinansiering som förbundet på landskapsnivå beviljar ur Europeiska gemenskapens strukturfond och av motsvarande anslag i statsbudgeten.

11 §

Plan för nivån på servicen i kollektivtrafiken inom försöksregionen

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att utarbeta en gemensam plan enligt 3 § 3 mom. lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg för nivån på servicen i kollektivtrafiken.

12 §

Försöksregionens utlåtande om statsandelen för investeringar

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att de ger ett gemensamt utlåtande om prioriteringen av regionens projekt till de statsandelsmyndigheter som handhar ärenden om investeringar inom social- och hälsovårdsväsendet samt undervisnings- och kulturverksamheten.

13 §

Bindande verkan av försöksregionens utlåtanden och planer

Den beslutsfattande myndigheten kan avvika från försöksregionens i 8—12 § avsedda plan eller utlåtande endast om beslut enligt utlåtandet eller planen är lagstridigt, står i strid med Europeiska gemenskapens program eller om det i finansieringen av projekt leder till en situation där ett projekt som skall finansieras inte kan genomföras i avsaknad av annan finansiering. Villkoret för ett positivt finansieringsbeslut som avses i 8 § 2 mom. och 10 § är ett förordande utlåtande av försöksregionen.

Myndigheten i fråga fattar beslut i ärendet efter att ha fått försöksregionens utlåtande.

Myndigheten skall före beslutsfattandet förhandla med försöksregionen om myndigheten har för avsikt att avvika från utlåtandet.

14 §

Plan för utvecklande av social- och hälsovården inom försöksregionen

Kommunerna inom försöksregionen kan komma överens om att utarbeta sådana utvecklingsplaner för ordnandet av verksamhet eller service inom social- och hälsovården vars verkställighet eller genomförande social- och hälsovårdsministeriet beaktar när det beviljar stöd inom ramen för till buds stående medel för utvecklings- eller försöksprojekt inom social- och hälsovården.

15 §

Avgivande av utlåtande i ett ärende som är anhängigt vid en statlig myndighet

Utöver vad som föreskrivs i denna lag kan kommunerna inom försöksregionen komma överens om att en myndighet inom den statliga regional- och lokalförvaltningen skall begära utlåtande av försöksregionen om sina planer och beslut som är betydande med tanke på utvecklandet av regionen samt om finansieringen av dem. Utlåtandet skall beaktas i beslutsfattandet och i den övriga verksamheten. Om en statlig myndighet har för avsikt att avvika från ett utlåtande skall den motivera detta efter att först ha förhandlat med försöksregionen.

16 §

Försöksregionens organ

Ett sådant gemensamt organ för kommunerna inom försöksregionen som avses i 10 kap. kommunallagen eller i 4 eller 5 § i denna lag avger de utlåtanden och godkänner de planer som avses i 8—12 och 14—15 § i denna lag.

Om ett organ som avses i 5 § avger ett utlåtande eller godkänner en plan, tillämpas på de organ och personer som avger utlåtandet eller fastställer planen vad som föreskrivs i 5 § 2 mom.

17 §

Statsrådets behörighet

Statsrådet fastställer de avtal som avses i 5—12 och 15 § och som ingåtts av kommunerna för försöksregionerna.

När ett avtal fastställs skall beaktas avtalets främjande inverkan på samarbetet mellan kommunerna, de resurser som anvisas för den verksamhet som avses i avtalet, personalen och personalens sakkunskap i de uppgifter som planerats för personalen, arrangemangen för organets beslutsfattande och medborgarnas möjligheter

att delta i beslutsfattandet. Ett villkor för att avtalet skall kunna fastställas är att kommunerna till försöksregionen överför uppgifter och beslutanderätt som sammanhänger med uppgiftsområdet i fråga.

18 §

Tillämpning av annan lagstiftning

På en myndighet, ett samfund eller en stiftelse som med stöd av denna lag har tilldelats uppgifter eller beslutanderätt tillämpas vad som i övrigt bestäms om den myndighet som sköter dessa uppgifter och om sökande av ändring i dess beslut.

Om försöksregionen ger utlåtande enligt denna lag behöver den beslutsfattande myndigheten inte särskilt begära utlåtande av en kommun inom försöksregionen med stöd av någon annan lag.

19 §

Inrikesministeriets uppföljningsansvar

Inrikesministeriet skall följa upp och utvärdera försöket med samarbete inom regioner. Försöksregionerna är skyldiga att ge inrikesministeriet alla uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och utvärderingen av försöket.

20 §

Övergångsbestämmelser

Denna lag och sådana avtal mellan kommunerna inom försöksregionerna som fastställts med stöd av denna lag tillämpas på de ärenden som anhängiggörs efter det att de har trätt i kraft.

Tillämpningen av denna lag eller sådana avtal mellan kommunerna inom försöksregionerna som fastställts med stöd av denna lag upphör när lagen upphör att gälla.

RSv 80/2002 rd — RP 248/2001 rd

21 §

Ikraftträdande och giltighet

Denna lag träder i kraft den 20 och
gäller till den 31 december 2005. Lagens 6 § trä-
der likväl i kraft först den 1 januari 2003.

Helsingfors den 11 juni 2002
